

19/13

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 17 april 2019 door de heer A, hierna te noemen klager, ingediende klacht tegen mevrouw drs. B, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen en ingeschreven in de NIP-registers eerstelijnspsychologie NIP en psycholoog NIP, in deze procedure bijgestaan door mevrouw mr. M.B. Verkleij, gezondheidsjurist te Amsterdam.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennisgenomen van:

- het klaagschrift met bijlagen d.d. 17 april 2019;
- het verweerschrift met bijlagen d.d. 6 juni 2019 ingediend namens verweerster door haar gemachtigde mr. M.B. Verkleij, gezondheidsjurist te Amsterdam;
- de brief van klager d.d. 15 juli 2019;
- de brieven van de secretaris van het College van 22 juli 2019 aan partijen waarin is medegedeeld dat er een ronde van re- en dupliek is bepaald;
- de repliek met bijlagen d.d. 8 augustus 2019;
- de dupliek met de bijlage d.d. 13 september 2019;
- de brieven van de secretaris aan partijen waarin is medegedeeld dat de zaak op stukken zal worden behandeld op 18 september 2019 en dat in die zitting eerst de ontvankelijkheid zal worden beoordeeld;
- de tussenbeslissing van het College van 18 september 2019. Deze beslissing, die op 11 november 2019 naar partijen is gezonden, luidt als volgt:

19/13

Tussenuitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 17 april 2019 door de heer A, hierna te noemen klager, ingediende klacht tegen mevrouw drs. B, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen en ingeschreven in de NIP-registers eerstelijnspsychologie NIP en psycholoog NIP.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennisgenomen van:

- *het klaagschrift met bijlagen d.d. 17 april 2019;*
- *het verweerschrift met bijlagen d.d. 6 juni 2019 ingediend namens verweerster door haar gemachtigde mr. M.B. Verkleij, gezondheidsjurist te Amsterdam;*
- *de brief van klager d.d. 15 juli 2019;*
- *de brieven van de secretaris van het College van 22 juli 2019 aan partijen waarin is medegedeeld dat er een ronde van re- en dupliek is bepaald;*
- *de repliek met bijlagen d.d. 8 augustus 2019;*
- *de dupliek met de bijlage d.d. 13 september 2019;*
- *de brieven van de secretaris aan partijen waarin is medegedeeld dat de zaak op stukken zal worden behandeld op 18 september 2019 en dat in die zitting eerst de ontvankelijkheid zal worden beoordeeld.*

De behandeling van de klacht heeft buiten aanwezigheid van partijen plaatsgevonden ter zitting van het College van 18 september 2019.

II De feiten

Op grond van de stukken kan van het volgende worden uitgegaan:

- a. Verweerster is als gz-psycholoog en registerpsycholoog NIP werkzaam in haar praktijk te X.*
- b. Klager, geboren in 1940, is de vader van verweerster. De moeder van verweerster is in februari 2015 overleden.*
- c. Sinds december 2015 heeft de vader van verweerster een nieuwe relatie.*
- d. Tussen klager en verweerster (hierna in de citaten ook aangeduid met B) bestaat een conflict betreffende de afwikkeling van de erfenis van de moeder van verweerster (hierna ook erfflater).*
- e. Via haar advocaat mr. Y heeft verweerster in het voorjaar van 2019 bij de voorzieningenrechter te Z twee rekestten ingediend teneinde ten laste van klager (hierna ook gerequesteerde) beslag te kunnen laten leggen op de (koopsom van de) echtelijke woning met begroting van haar vordering uit de nalatenschap op een bedrag van Euro 235.000,=.*
- f. Daarnaast heeft de advocaat van verweerster klager op verzoek van verweerster op 1 april 2019 gedagvaard in de hoofdprocedure voor de rechtbank te Z te verschijnen.*
- g. In de beide door klager overgelegde rekestten staat – voor zover hier van belang - opgenomen dat:
“Gerequesteerde lijkt helemaal veranderd en vertoont naar de indruk en mening van B agressief en grensoverschrijdend gedrag. Naar de opvatting van B kan dit komen door overmatig alcoholgebruik en de persoonlijkheid die tijdens huwelijk werd gecorrigeerd door erfflater. B is deskundig op dit psychologisch gebied omdat zij psychologe is met een eigen praktijk.”
En voorts:
“Het verlot om hierop beslag te leggen is proportioneel omdat gerequesteerde nergens op reageert en naar de professionele mening van B eigenaardig gedrag vertoont jegens zijn naaste familie.”*
- h. In de gedeeltelijk door klager overgelegde dagvaarding in de hoofdprocedure (hiervoor vermeld onder 1.f) staat onder meer vermeld:
“B maakt zich sindsdien grote zorgen over de mentale toestand van A. Hij zou na het overlijden van zijn vrouw meer zijn gaan drinken dan ooit, met iedereen waar hij eerst goed contact mee had hebben gebroken en ingetrokken zijn bij een vrouw die hij net kende. Een rationele verklaring voor dit gedrag heeft B, die praktiserend psychologe is, niet.”*
- i. De advocaat van verweerster heeft in een verklaring opgesteld op verzoek van verweerster in verband met deze zaak en gedateerd 12 september 2019 vermeld dat hij in de beslagrekestten en de dagvaarding aan de achtergrond van verweerster heeft gerefereerd om aan te geven dat zij een stabiele persoon is. Deze verklaring luidt - voor zover hier van belang – verder als volgt:
“Dus om aan te scherpen dat uw vraagtekens omtrent het gedrag van uw vader zuiver zijn, heb ik uw beroep genoemd. Het gaat daarbij om uw “waarneming” en niet om een diagnose die u stelt. Ieder mens mag immers zaken waarnemen en deze interpreteren.”*

III Het standpunt van klager en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk en kort weergegeven, dat verweerster in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen.

- a. Zij heeft ten onrechte klager voor gek verklaard door in de beslagrekestten en de dagvaarding over zijn mentale toestand beroepsmatig als psychologe te verklaren;*
- b. De kosten van het tegen klager aangespannen proces worden door de praktijk van verweerster gefinancierd.*

De verklaringen door verweerster als psycholoog hebben volgens klager de rechter er toe aangezet toestemming te verlenen tot het leggen van het conservatoire beslag.

IV Het standpunt van verweerster

Verweerster heeft allereerst aangevoerd dat klager niet-ontvankelijk is in zijn klacht. De klacht ziet op gedragingen van verweerster in de privé sfeer en niet op het beroepsmatig handelen van verweerster als psycholoog. Verweerster heeft slechts als dochter gehandeld. Er is volgens verweerster sprake van een familiekwestie.

Verweerster heeft daarnaast verzocht nader inhoudelijk verweer te mogen voeren indien het College de klacht ontvankelijk verklaard.

V De overwegingen van het College

Ten aanzien van de ontvankelijkheid:

V.1. Ingevolge artikel 2.1.3 lid 1 van het Reglement voor het Toezicht neemt het College van Toezicht geen klacht in behandeling als de klager daarbij geen belang heeft, tenzij naar het oordeel van het College behandeling van de klacht in het belang is van de psychologie of de psychologiebeoefening. Volgens lid 2 van dit artikel wordt een klager geacht belang te hebben wanneer hij voldoet aan de begripsomschrijving van betrokkene zoals vastgelegd in de Beroepscode voor psychologen.

V.2. De definitie van betrokkene in artikel 1.2 van de hier van toepassing zijnde Beroepscode 2015, hierna de code, luidt als volgt:

“Elke persoon die direct of indirect is betrokken bij het beroepsmatig handelen van de psycholoog of die daardoor in zijn belangen wordt geraakt; zoals de cliënt, de partner en naaste verwanten van de cliënt, de opdrachtgever, de collega, student, proffpersoon, et cetera.”

Volgens artikel 1.1 van de code houdt beroepsmatig handelen in: “Alle handelingen die de psycholoog verricht wanneer hij optreedt in de hoedanigheid of functie van psycholoog of gebruik maakt van de aanduiding psycholoog; hieronder valt de professionele relatie, het optreden als wetenschappelijk onderzoeker, docent, supervisor, in de media et cetera.”

V.3. Het College is van oordeel dat verweerster beroepsmatig heeft gehandeld in de zin van de code. Zij heeft immers door haar advocaat in de processtukken op laten nemen, dat klager agressief en grensoverschrijdend gedrag vertoont en dat zij deskundig is op psychologisch gebied omdat zij psychologe is met een eigen praktijk. Daarnaast wordt in die stukken expliciet verwezen naar de professionele mening van verweerster in combinatie met de vaststelling dat klager eigenaardig gedrag vertoont jegens zijn naaste familie. Ten slotte wordt er een uitspraak gedaan over het door verweerster waargenomen veranderde gedrag van klager waarbij wordt gerefereerd aan het feit dat zij praktiserend psychologe is.

Het voorgaande leidt tot de conclusie dat verweerster heeft gehandeld in de hoedanigheid van psycholoog. Zij heeft in de processtukken met zoveel woorden gebruik gemaakt - dan wel door haar advocaat, maar voor haar eigen verantwoordelijkheid laten maken - van de aanduiding (praktiserend) “psychologe”. Daarmee is sprake van beroepsmatig handelen in de zin van artikel 1.1 van de code. Dat er geen behandelrelatie heeft bestaan tussen klager en verweerster en het handelen heeft plaatsgevonden in een familiale setting doet aan het voorgaande niet af. Verweerster heeft haar waarnemingen en interpretaties niet alleen gedaan als dochter of mens maar heeft zich hierbij juist geafficheerd of laten afficheren als psycholoog.

V.4. Daarnaast is het College van oordeel dat klager kan worden gekwalificeerd als betrokkene bij dit beroepsmatig handelen van verweerster. Hij wordt door dit handelen van verweerster immers in zijn belangen geraakt. De stelling van klager dat de rechter louter op grond van de gestelde psychologische bevindingen van verweerster toestemming zou hebben verleend tot het leggen van beslag is echter niet vast komen te staan.

V.5. Verweerster heeft zich in dit kader nog beroepen op de uitspraak van het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg met nummer C2018.297 van 6 juni 2019 waarin een klacht tegen een verpleegkundige die in een verklaring professionele uitspraken over een familielid had gedaan niet-ontvankelijk werd verklaard. Dit beroep gaat naar het oordeel van het College echter niet op. Het hierboven weergegeven begrip beroepsmatig handelen uit de Beroepscode is immers ruimer gedefinieerd dan de in artikel 47 eerste lid van de Wet BIG genoemde werkingssfeer van het wettelijk tuchtrecht.

V.6. Gelet op het voorgaande is klager ontvankelijk in zijn klacht.

Verweerster zal daarom thans eerst in de gelegenheid worden gesteld inhoudelijk verweer te voeren.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- Verklaart klager ontvankelijk in de klacht;
- Stelt verweerster in de gelegenheid een inhoudelijk verweerschrift in te dienen binnen een nader te bepalen termijn;
- Houdt iedere verdere beslissing aan;

- Sluit hoger beroep van deze tussenbeslissing uit anders dan tegelijk met de eindbeslissing.

Aldus gewezen op 18 september 2019

door:

mr. P.B. Martens, voorzitter,
 mr E.A.M. Driessen, secretaris,
 drs. I.A.M. Boonekamp,
 dr. H.F.A. Diesfeldt,
 dr. T.A.W. van der Schoot,
 leden

en ondertekend door de voorzitter,

P.B. Martens.

- de brieven van de secretaris aan partijen van 11 november 2019, waarbij hen een afschrift van de tussenbeslissing wordt toegezonden en waarin wordt meegedeeld dat verweerster in de gelegenheid wordt gesteld inhoudelijk verweer te voeren;
- het inhoudelijk verweerschrift met bijlagen d.d. 10 december 2019.

De behandeling van de klacht heeft buiten aanwezigheid van partijen plaatsgevonden ter zitting van het College van 5 februari 2020.

II De feiten

Voor een overzicht van de feiten verwijst het College naar de tussenbeslissing.

III Het standpunt van klager en de klacht

Voor de weergave van de klacht verwijst het College eveneens naar de tussenbeslissing.

IV Het standpunt van verweerster

IV 1. Voor de weergave van het verweer strekkende tot niet-ontvankelijk verklaring van de klacht verwijst het College naar de tussenbeslissing.

IV 2. In haar inhoudelijk verweerschrift, dat na de tussenbeslissing door verweerster is ingediend, heeft verweerster de klacht gemotiveerd betwist. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal daarop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

Ten aanzien van de klacht overweegt het College als volgt.

V 1. In de tussenbeslissing heeft het College bepaald dat klager ontvankelijk is in zijn klacht.

V 2. Ten aanzien van de inhoud van de klacht overweegt het College als volgt.

V 3. De klacht is in de tussenbeslissing als volgt verwoord:

“De klacht houdt in, zakelijk en kort weergegeven, dat verweerster in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen.

- a. Zij heeft ten onrechte klager voor gek verklaard door in de beslagrekest en de dagvaarding over zijn mentale toestand beroepsmatig als psychologe te verklaren;*
- b. De kosten van het tegen klager aangespannen proces worden door de praktijk van verweerster gefinancierd.*

De verklaringen door verweerster als psycholoog hebben volgens klager de rechter er toe aangezet toestemming te verlenen tot het leggen van het conservatoire beslag.”

V 4. Ad klachtonderdeel a.:

V 5. In de onder g. en h. bij de feiten in de tussenbeslissing geciteerde uitspraken heeft verweerster zich via haar advocaat inderdaad uitgelaten over klagers persoonlijkheid, gedrag en mentale toestand. Daarbij heeft zij zich tevens beroepen op haar deskundigheid als psycholoog.

Dat verweerster deze bewoordingen niet zelf heeft gebezigd, maar dat haar advocaat dit aldus heeft verwoord, doet naar het oordeel van het College niet ter zake. Verweersters advocaat heeft de stukken namens haar ingediend. Verweerster is voor de inhoud ervan verantwoordelijk te achten.

V 6. Verweerster heeft in haar inhoudelijk verweerschrift erkend dat in de processtukken geen verwijzing naar haar deskundigheid op psychologisch gebied en geen verwijzing naar haar beroep als praktiserend psychologe had mogen en moeten staan.

V 7. Juist door die verwijzing wél in de processtukken te laten opnemen, althans niet te voorkomen dat deze daarin werd opgenomen, heeft verweerster veroorzaakt dat hier sprake is van beroepsmatig handelen. Met verweerster is het College van oordeel dat de uitlatingen als zodanig niet tuchtrechtelijk verwijtbaar zouden zijn, indien verweerster dit puur als dochter van klager had verwoord, zonder haar hoedanigheid van psycholoog te vermelden.

V 8. Het College heeft nota genomen van verweersters stelling dat niet zij zelf het initiatief heeft genomen om haar beroep te vermelden in de processtukken, maar dat haar advocaat dit op eigen initiatief heeft gedaan, zoals ook blijkt uit zijn verklaring van 10 december 2019, die als bijlage bij het inhoudelijk verweerschrift is overgelegd.

Gelet hierop komt het College terug op zijn overweging in V 3. van de tussenbeslissing, waarin staat: *“Zij heeft immers door haar advocaat in de processtukken op laten nemen, dat klager agressief en grensoverschrijdend gedrag vertoont en dat zij deskundig is op psychologisch gebied omdat zij psychologe is met een eigen praktijk.”* De woorden ‘op laten nemen’ zijn bij nader inzien niet juist. Wel is verweerster, zoals overwogen in V 5. verantwoordelijk voor het opnemen door haar advocaat van deze passages, ook al deed hij dat op eigen initiatief.

V 9. Het College is van oordeel dat verweerster hiermee haar rolintegriteit niet in acht heeft genomen. Het beroepsmatig handelen waarover in artikel 48 van de Beroepscode 2015 wordt gesproken bestond in dit geval uit het doen van uitlatingen over klager met gebruikmaking van haar hoedanigheid van psycholoog.

Verweersters persoonlijke belangen, waarover het artikel spreekt, hielden in de rechtbank ervan te overtuigen dat zij een stabiel persoon is, blijkens de verklaring van haar advocaat van 12 september 2019. In deze verklaring staat, voorafgaand aan het in de tussenbeslissing bij de feiten onder i geciteerde, ook nog het volgende: *“Ik heb daarin inderdaad gerefereerd aan u met uw achtergrond als psychologe. Dat had een praktische reden.*

De reden dat ik de woorden heb gebruikt die ik heb gebruikt, is om de rechtbank aan te geven dat u een stabiel persoon bent (daarom “praktiserend psycholoog”), met vraagtekens bij het gedrag van uw vader waar u zich zorgen om maakt. Om de rechtbank duidelijk te maken dat van u als praktiserend psycholoog een behoorlijke zelfreflectie, stabiliteit en inzicht verwacht mag worden zonder projecties op anderen, heb ik uw achtergrond vermeld.”

Artikel 48 bepaalt: *“Psychologen laten na in hun beroepsmatig handelen hun zakelijke, persoonlijke, religieuze, politieke of ideologische belangen oneigenlijk te bevorderen.”*

Door, via haar advocaat, het gedrag, de persoonlijkheid en de mentale toestand van klager te beschrijven als haar professionele mening als psycholoog heeft verweester gehandeld in strijd met genoemd artikel 48, zodat klachtonderdeel a. gegrond is.

V 10. Ad klachtonderdeel b.:

V 11. Nu klager zijn stellingen ter zake tegenover verweersters gemotiveerde ontkenning niet nader heeft onderbouwd is het gestelde niet komen vast te staan. Overigens is het aan verweester te beslissen hoe zij de gerechtelijke procedure tegen klager financiert, het College treedt daar niet in. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

V 12. Het College kan klager ten slotte niet volgen in zijn stelling dat verweersters verklaringen de rechter ertoe zouden hebben aangezet toestemming te verlenen tot het leggen van conservatoir beslag, nu dergelijke verklaringen geen rol spelen bij een verzoek tot het leggen van conservatoir beslag, zoals door verweester is gesteld en zoals ook het College ambtshalve bekend is. In de overweging onder V 4. in de tussenbeslissing is ook reeds overwogen dat deze stelling niet is komen vast te staan.

V 13. Het College komt tot de slotsom dat de klacht deels gegrond is, te weten klachtonderdeel a., en deels ongegrond, te weten klachtonderdeel b.

V 14. Ten aanzien van een eventueel op te leggen maatregel overweegt het College het volgende. Het College heeft er begrip voor dat verweersters gemoedstoestand ertoe heeft geleid dat zij de door haar advocaat opgestelde processtukken niet nauwkeurig heeft doorgelezen. De situatie waarin verweester verkeerde na het overlijden van haar moeder en de nadien ontstane verwijdering tussen haar en klager heeft daar naar het oordeel van het College een belangrijke rol in gespeeld. Verweester heeft herhaaldelijk toegegeven dat zij haar beroep niet had moeten (laten) vermelden in de processtukken en zij heeft haar excuses aangeboden voor het feit dat dit is gebeurd. Dit alles overwegende besluit het College verweester geen maatregel op te leggen.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht deels gegrond als voormeld, zonder oplegging van een maatregel.

Aldus gewezen op **5 februari 2020**

door:

mr. J.P. Fokker, voorzitter,
mr. T.A. Leenhouts-Strijker, secretaris,
mr. drs. M.J. Ariëns,
drs. R. Beer,
dr. H.F.A. Diesfeldt,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

J.P. Fokker